

אורות ישראל

מכללה אקדמית לחינוך

מייסודן של מכללות מורשת יעקב ואורות ישראל

בס"ד

שם הקורס: **פרקים במחשבת המקרא**

שנה"ל – תשע"ח. סמסטר ג

שם המרצה: הרב ד"ר גבריאל חנוכה.

מסלול/התמחות: תנ"ך

היקף שעות: 1 ש"ש

תוכן הקורס ומטרות הקורס

בקורס זה נעסוק במגוון תחומים בהם ננסה לברר, מה יחס המקרא לתחומים אלו, וכיצד התייחסו אליהם חז"ל. נבתי את הנושא מכמה זוויות, ובהשוואה לכמה ספרים מהתנ"ך כך שנוכל לראות האם חלו שינויים בתחום הנלמד, ואם כן מהם הגורמים לשינויים אלה.

ראשי פרקים/יחידות הוראה בקורס

יחידה 1: המשפחה במקרא:

המשפחה הראשונה בתנ"ך, בגן עדן ומחוצה לו.

משפחת יצחק וההתנהלות בתוכה.

יחידה 2: ארץ ישראל במקרא ובספרות הבתר מקראית:

יחידה 3: "מלאכים כבני אדם" היחס לתיאור המלאכים במקרא (בעיקר בבראשית).

יחידה 4: היחס לנשים במקרא ובספרות הבתר מקראית:

היחס להגר.

אביגיל.

יחידה 5: היחס לאלים במקרא (אישית, דתית, ופוליטית):

קין והבל

יואב בן צרויה (ומשפחת צרויה באופן כללי).

מחייית עמלק.

יחידה 6: היחס לצמחונות

ביבליוגרפיה:

חובה:

1. אי"ה קוק, **אגרות הראי"ה**, כרך א, ירושלים תשנ"ד, עמ' ק. (מוסריות במלחמה).

2. גרינברג, **משה על המקרא ועל היהדות**, תל-אביב תשמ"ה, עמ' 98–109. (עמשא אבנר

ויואב : על סירוב פקודות בלתי חוקיות במשנת חז"ל). ועמ' 110–124. (הזיקה בין העם

לארצו במקרא).

קמפוס רחובות

רחוב הרב שטיינמן 3

ת"ד 1106, רחובות 76110

טלפון: 08-9485662

פקס: 08-9485686

קמפוס אלקנה

אלקנה, ד"נ אפרים

מיקוד 44814

טלפון: 03-9061301

פקס: 03-9061347

אורות ישראל

מכללה אקדמית לחינוך

מייסודן של מכללות מורשת יעקב ואורות ישראל

בס"ד

3. ויינפלד משה, "ירושת הארץ – זכות וחובה: תפיסת ההבטחה במקורות מימי בית ראשון וימי בית שני", ציון, מט (תשמ"ד), עמ' 115–137 (חובה 130–132).
4. מאק חננאל, ותאמר בלבה: נשים מהמקרא בצמתי חיים, תל-אביב 2014, עמ' 29–38 (חוה), 187–201 (אביגיל).
5. סמט אלחנן, עיונים בפרשת השבוע (סדרה ב), בראשית-שמות, ירושלים תשס"ד, עמ' 286–306. (המלחמה בעמלק).
6. סמט אלחנן, עיונים בפרשת השבוע, ויקרא-דברים, ירושלים תשס"ב, עמ' 364–382. (דיני מלחמה).
7. רבינוביץ נחום אליעזר, "שיטת הרמב"ן והרמב"ם במצות ירושת הארץ", תחומין ה (תשמ"ד), עמ' 180–186.
8. רוזנק אבינועם, "שתי קריאות של המקרא לאור חזון הצמחונות של הרב קוק", עת מקרא 3(2015).
9. שטינברג אברהם, "צער בעלי חיים לאור ההלכה", ספר אסיא א (1979), עמ' 263–269.

רשות והמלצה:

- גרינברג משה, הסגולה והכוח, תל-אביב תשמ"ו.
- גרינברג משה, תורה נדרשת, תל-אביב 1984, עמ' 29–47. (היחס כלפי כוח מדיני בתורה ובנביאים).
- דיטשר אהרן, "בין מלאכים לבני בשר ודם: גישתה של נחמה ליבוביץ להצגת הדמות המקראית", עיונים בחינוך היהודי 9 (תשס"ד), עמ' קצ"ג-רי"א.
- ליזור יעקב, "משפחה", אנציקלופדיה מקראית, ה, ירושלים תשל"ג, עמ' 582–588.
- לנדאו לואיס, "מאכלות אסורות וסטרוקטוראליזם", בית מקרא ל (תשמ"ה), עמ' 103–111.
- סמט אלחנן, עיונים בפרשת השבוע (סדרה ב), בראשית-שמות, ירושלים תשס"ד, עמ' 59–76 (מלאכים כבני אדם).
- פאלק זאב, "נישואין", אנציקלופדיה מקראית, ה, ירושלים תשל"ג, עמ' 857–863.
- רוזנברג שלום, "הזיקה לארץ ישראל בהגות היהודית – מאבק השקפות", קתדרה 4 (1977), עמ' 147–175.
- שביד אליעזר, מולדת וארץ יעודה, תל אביב 1979, עמ' 52–78.

קמפוס רחובות

רחוב הרב שטיינמן 3
ת"ד 1106, רחובות 76110
טלפון: 08-9485662
פ.ד.ס. 08-9485686

קמפוס אלקנה

אלקנה, ד"נ אפרים
מיקוד 44814
טלפון: 03-9061301
פ.ד.ס. 03-9061347

אורות ישראל

מכללה אקדמית לחינוך

מייסודן של מכללות מורשת יעקב ואורות ישראל

בס"ד

חובות/דרישות הקורס

מטלות הקורס.

מרכיבי הציון הסופי: מבחן 100%

דרכי התקשרות עם המרצה

מייל: gavrielhanuka@gmail.com

קמפוס רחובות

רחוב הרב שטיינמן 3

ת"ד 1106, רחובות 76110

טלפון: 08-9485662

פקס: 08-9485686

קמפוס אלקנה

אלקנה, ד"נ אפרים

מיקוד 44814

טלפון: 03-9061301

פקס: 03-9061347
